

“Nafarroako eskolaren historia ilustratua” liburua Nafarroako eskolen eta maisu-maistren lanaren ikerketari egindako ekarpena da, Erregimen Zaharra erori zenetik hasi eta Espainiako demokraziaren hastapenera arte. Hori dela eta, ikerketa honetako denbora-tartea XIX. mende hasieratik, 1828-1829 Gorteak (Erresumako azkenak) ospatu zirenetik, 1970eko Hezkuntza Lege Orokorra bitartekoa da. Garai luze hori nahikoa da Nafarroako eskola-erakundean egon ziren aurrerapenak, geldialdiak eta atzerapenak ulertzeko. Komenigarria da gogoratzea Nafarroan hezkuntza publikoak Espainiako gainontzeko probintzietan ez bezalako ezaugarriak garatu zituela, bere foru izaerak ezarritako hezkuntza politikaren hainbat alderdi garatzeko aukera eman baitzion.

Liburua eskolaren historiari egindako ekarpen dokumentatua da. Lehenik eta behin, bere protagonistei buruz ari da, nolakoak izan ziren irakasle eta ikasleak, balio eta ideei nagusiak, beraien arteko harremanen nondik norakoak, zer eta nola irakatsi eta ikasten zen, zer metodologia erabiltzen zen, sarien eta zigorren sistema, himnoak eta otoitzak, jolasak, katona eta katixima... Bestetik, ondare materiala era sakonean ilustratzen du, eskola-eraikinak nolakoak ziren, estufak, idazmahaiak, tinta prestaketa, arbela eta arbel-ziria, abakoa edota mapak eta horma-irudiak. Eta, agerikoa denez, udalek eta Foru Aldundiak Nafarroako gizartearen hezkuntzan izan zuten eginkizuna aztertzen du.

Argitalpenaren helburua eskolaren historiaren oinarrizko garai bat berreskuratzea da eta bere azken unetan ezagutu zutenek aztertu eta oroitu ahal izatea, edo irakurle gazteei gaur egungo eskolarekiko dagoen aldea erakustea. Horregatik, oroi-minarentzat dokumentu bikaina da baina, bereziki, belaunaldi berriek bizitza, haurtzaroa eta eskola instituzioa beste eratan ulertzeko aukera izan daiteke.

Guillermo Iriarte Aranaz (Iruña, 1948). 1968tik 1986ra arte Lehen Hezkuntzako maisua izan zen eta Nafarroako eta Bartzelonako hainbat udalerritan irakasle-lanetan jardun zuen. Pedagogia Terapeutikoan diplomatua, Hizkuntzaren eta Entzumenaren Nahasteetan Espezialista eta Psikologian lizentziatua Bartzelonako unibersitatean. 1986tik 2011ra arte eskolako orientatzaile gisa lan egin zuen Nafarroako Gobernuan, ondorengo kargu hauek betez: Hezkuntzako eta Zientzietako Ministerioko Hezkuntza Bereziko Eskualdeko Orientatzaile (1988-1990) eta Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Bereziaren Baliabideen Zentroaren arduraduna (CREENA/NHBBZ), 1991 eta 2011 artean.

Ikerketaren alorrean, Hezkuntza Bereziaren inguruan egindako lana hainbat argitalpenetan islatu zen: *Talleres: una metodología para la diversidad (Tailerrak: aniztasunerako metodologia)*, Madrileko Hezkuntza bereziko Baliabide-Zentro Nazionalak saritutakoa *Taller de cocina: un enfoque interdisciplinar (Sukaldaritza tailerra: diziplina arteko ikuspegia)*; *Taller de Carpintería (Aroztegi tailerra)*; *Taller de Electricidad (Elektrizitate tailerra)*; *Proyecto para la integración del alumnado con necesidades educativas especiales (Hezkuntza behar bereziak dituzten ikasleen integrazioarako proiektua)*; *Habilidades de Interacción y Autonomía Social (Interakzioarako gaitasunak eta Autonomía soziala)*; *Necesidades Educativas en la Enseñanza Secundaria Obligatoria (ESO) (Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako, DBH, hezkuntza-beharrak)*; *Orientaciones para la respuesta educativa: Unidades Específicas en la ESO (Hezkuntza-erantzunerako orientabideak: Unitate bereziatuak DBHn)*; *Respuesta Educativa al alumnado con sobredotación intelectual (Gaitasun handiko ikasleentzako hezkuntza-erantzua)*; *Comportamiento desadaptado y respuesta educativa en Secundaria (Portaera desegokitu eta hezkuntza-erantzuna Bigarren Hezkuntza)*; *La atención a Alumnos con Necesidades Educativas Graves y Permanentes (Hezkuntza behar larriak eta iraunkorrak dituzten ikasleen arreta)* eta *Los PCPIE en Navarra: tareas profesionales y habilidades sociales (PCPIEak Nafarroan: lan-profesionalak eta gaitasun sozialak)*.

Eskolako museoetara eta Nafarroako hezkuntza-ondasunari dagokienez, azken urteotan artikuluak idatzi eta hitzaldiak eman ditu. Gainera, bilduma etnografikoak eta manualistikoak bildu ditu. Berriki, bere herriari buruzko liburua argitaratu du: *La Escuela y los maestros de Ayer en Cadreita (Cadreitako Eskola eta Iraganeko Maisu-maistrak)*.